

Den Haag

dienst: dienstcode

Retouradres: Postbus 12600, 2500 DJ Den Haag

Aan: de Gemeenteraad

Datum

22 maart 2022

Onderwerp

Afdoening motie: 'Geen nieuw verstrekkend beleid stoelen op aannames'

Ons kenmerk

OCW/10271439

RIS310759

Contactpersoon

Arjen Stroo

Dienst

OCW

Afdeling

Stad & Bestuur

Telefoonnummer

14070

E-mailadres

arjen.stroo@denhaag.nl

Uw raad heeft tijdens de behandeling van het voorstel van het college inzake Toekomstperspectief jeugd- en gezinshulp (RIS309877) op 25 november 2021 de door het raadslid mevrouw Klokkenburg-Reedeker ingediende motie: 'Geen nieuw verstrekkend beleid stoelen op aannames' (RIS310759) aangenomen.

De motie luidt als volgt:

Constateerende, dat:

- *in het raadsvoorstel staat dat productiebekostiging de onbedoelde prikkel heeft om zoveel en zo lang mogelijk cliënten zorg te bieden;*

Overwegende, dat:

- *niet bekend noch duidelijk is of deze onbedoelde prikkel ook daadwerkelijk leidt tot het langer behandelen van cliënten dan nodig, terwijl deze aanname wel de basis is voor het Toekomstperspectief jeugd- en gezinshulp;*

Verzoekt het college:

- *te onderzoeken of productiebekostiging daadwerkelijk leidt en de afgelopen jaren heeft geleid tot het langer behandelen van cliënten in de jeugdzorg.*

Het college reageert ter afdoening van de motie als volgt.

Er zijn diverse bekostigingsmodellen die voor de inkoop van jeugdhulp door gemeenten worden gehanteerd. Vanuit de theorie worden er grofweg drie modellen¹ onderscheiden, namelijk:

- productiebekostiging;
- populatiegerichte bekostiging;
- functiegerichte bekostiging.

Er zijn diverse onderzoeken gedaan naar bovengenoemde bekostigingsmodellen en de effecten daarvan op budgetbeheersing. Een helder overzicht van verschillende bekostigingsmodellen en voor- en nadelen per model is bijvoorbeeld te vinden op de website van de VNG².

Als het gaat om productiebekostiging (prijs maal hoeveelheid), het model dat momenteel voor de inkoop van de jeugdhulp binnen de H10 regio wordt gehanteerd, is door de VNG geconstateerd dat het belangrijkste nadeel is, dat aanbieders een prikkel hebben om het volume (hoeveelheid ondersteuning) zo groot mogelijk te maken. Aanbieders krijgen immers per eenheid ondersteuning betaald. Daarnaast zijn de administratieve lasten bij dit model hoog.

Een ander model, populatiebekostiging, gaat bovengenoemde prikkel juist tegen. Echter zijn er in Nederland binnen het sociale domein nog maar enkele ervaringen met deze vorm van bekostiging.

Wat zien we in de praktijk?

De constatering dat productiebekostiging als nadeel heeft dat langdurige en zware hulp gestimuleerd wordt, is getoetst aan cijfers uit de praktijk.

Gemiddelde duur

De gemiddelde duur³ van afgesloten specialistische jeugdhulptrajecten in dagen is de afgelopen jaren toegenomen. Zoals hieronder is weergegeven, is deze gestegen van 128 dagen in 2015 naar 250 dagen in 2020. Dit is een landelijke trend. Ondanks dat de problematiek zwaarder wordt, waardoor een gemiddeld gespecialiseerd jeugdhulptraject doorgaans langer duurt en de intensiteit van de ingezette jeugdhulp toeneemt, is ook dit een indicatie dat productiebekostiging langdurige zorg stimuleert.

Doorlooptijd van afgesloten trajecten per jaar (in dagen)					
2015	2016	2017	2018	2019	2020
128	212	244	195	232	250

Bron: Initi8 - RAADSRAPPORTAGE DEN HAAG 2015 t/m 2020; 14 januari 2021.

Gemiddelde intensiteit van de afgegeven voorzieningen

In onderstaande tabellen is de gemiddelde intensiteit van de afgegeven voorzieningen over de periode 2018 t/m 2021 weergegeven. Als gekeken wordt naar de gemiddelde intensiteit bij het aantal uren, neemt deze toe van 39 uren in 2018 naar 86 uren in 2021. Als gekeken wordt naar de gemiddelde intensiteit bij het aantal minuten, neemt deze nog sterker toe namelijk van 1.901 minuten in 2018 naar 5.726 minuten in 2021. Dit geeft ook een indicatie dat productiebekostiging leidt tot het stimuleren van zware zorg.

¹ Binnen elk model zijn er diverse varianten.

² <https://vng.nl/publicaties/bekostigingsmodellen-modellen-afwegingen-en-uitdagingen-voor-gemeenten>, geraadpleegd op 8 februari 2022

³ De doorlooptijd is gedefinieerd als het verschil in dagen tussen aanvangs- en einddatum van het traject en daar 1 dag bij op tellen.

Gemiddelde intensiteit in uren			
2018	2019	2020	2021
39	38	51	86

Gemiddelde intensiteit in minuten			
2018	2019	2020	2021
1.901	4.272	5.108	5.726

Toegangsteam

Om meer grip te krijgen op de duur en intensiteit van de geleverde zorg wordt sinds enkele jaren het toegangsteam (T-team) ingezet. Het T-team toetst voorafgaand aan de inzet van tweedelijns jeugdhulp of de door aanbieders aangevraagde duur en intensiteit past binnen de afgesproken normen in relatie tot de problematiek. Aan de hand van onder andere beslisbomen bepaalt het T-team of, afhankelijk van de problematiek, in samenspraak met de betrokken jeugdhulpaanbieder, de inzet van de hulp (product en duur) kan worden ingezet. Wanneer er geen sprake is van een voorliggende mogelijkheid, kan dit eerste of tweedelijns hulp zijn. Hiermee kan 'zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig' nog beter in de praktijk worden toegepast.

Conclusie

Zoals hierboven genoemd heeft productiebekostiging als nadeel dat langdurige en zware hulp gestimuleerd wordt. Deze stelling is getoetst met behulp van cijfers uit de praktijk. We zien een toename van zowel de gemiddelde duur als de gemiddelde intensiteit van geboden hulp, ondanks de inzet van strakkere sturing hierop. Deze bevindingen wijzen erop dat productiebekostiging leidt tot langere en zwaardere zorg. Er is echter meer onderzoek nodig om de exacte impact van deze ongewenste effecten van productiebekostiging in kaart te brengen.

Zoals reeds toegezegd door wethouder Parbhudayal in de commissie Samenleving van 16 november 2021 wordt een eerste uitwerking van het Haags toekomstperspectief rond de zomer van 2022 aan u voorgelegd. De verkenning naar een alternatief voor de eenzijdige productiebekostiging, als ook de bovenstaande bevindingen rond productiebekostiging, wordt hierbij meegenomen.

Het college beschouwt de motie als afgedaan.

Het college van burgemeester en wethouders,
de secretaris, de burgemeester,

Ilma Merx

Jan van Zanen